

2025. szeptember 29. péntek – 5785. elul 05.

www.frankel.hu

péntek 18:30 | gy. gy. 19:12 | szombat 10:00 | havdala 20.16

83/3

SOFTIM

(V. Mózes 16.18. – 21.09.)

שִׁפְטִים

A közigazgatási adminisztráció szükségességének leírásával kezdődik, majd a királyválasztás módját írja elő. Mózes megismételi itt egy sor tilalmat, amit már ismerünk a Tóra előző könyveiből, majd a menedékvárosok kijelöléséről értekezik. A szakasz vége a hadviselés zsidó módozatait részletezi.

„**Bírákat**”. Bírákat és rendőröket állíts a kapuidba. Tehát szerezz érvényt a jognak „hadd hömpölyödjön mind a víz, a jog, s az igazság, mint tartós patak”. Államigazgatási és kormányzati kérdésekről esik ezután szó. Érdekes mondat hangzik el a XXVII. fejezetben: „Menj oda, a levita paphoz és bíróhoz, aki lesz abban az időben és kérdezd meg őt, és ő tudtadra adja az ítélet szavát”. Aki közted veled él, ismeri körülményeidet, az adott szituációt, ugyanazt a levegőt szívja, mint te, kortársad, ő tud neked igazságos döntést hozni. A király kötelessége, felelőssége is meghatározott. Ne legyen sok lova, ne fordítsa vissza az idő kerekét, ne akarjon visszatérni Egyiptomba, a rabság országába. Ne tartson sok feleséget. Ne legyen nagy vagyona, sok aranya, ezüstje. De maga másolja le a Tant, hogy azt jól ismerje és az legyen nála éjjel-nappal. Igazságos legyen, nehogy szíve felülemelkedjék testvérein. Egy tanú vallomása alapján nem lehet ítéletet mondani. Maga ügyében nem lehetett valaki tanú, így a diktatúrák fő eszköze a kicsikart „beismerő vallomás” nem érvényesülhetett. Ha holttestet találtak két város között, akkor a közelebbi város lakói tartsanak bűnbánatot, mert „a lélek nem a legközelebbi rokon tulajdona, hanem az Örökkévalóé, legyen áldott a neve (Maimonidesz). Tehát aki vért ont, Isten ellen vétkezik. Ha a gyilkos nem ismeretes, a közösség felelős a haláláért, ezért kell a bűnbánat.

Softim (שִׁפְטִים) szidráját már Elul hónapjában olvassuk, amikor a reggelenként felhangzó sófár számadásra, hibák kijavítására, megtérésre inti a zsidó embert. Ezt a hangulatot fejezi ki a hetiszakasz első mondata: „Bírákat és törvények végrehajtóit jelölj ki magadnak minden városban, és bíráskodjanak a nép felett igazságossággal”. Különféle társadalmi törvényekről szól a hetiszakasz. A háborús törvények nemcsak háborúval kapcsolatosak, hanem tükrözik a társadalom által elfogadott értékeket is. A hagyomány kétféle háborút ismer Izrael életében. Az első a kötelesség alá eső („milchemet micvá”). Ilyen a honfoglalás, az Ámálék elleni, és minden védelmi háború. A „kötelesség” háború alól nincs felmentés a 20 éven felüli férfiaknak. De a „választott” háborúban „milchemet rösut” négy kategória mentesülhet a hadbavonulás alól: 1. A férfi, aki házat épített, de nem avatta fel; 2. A férfi, ki szőlőt ültetett, de gyümölcsét nem élvezte; 3. A fák, aki asszonyt jegyzett el, de még nem vette el; 4. A férfi, ki félénk és gyenge szívű, térjen otthonába és ne gyengítse a többieket. „Ki nem avatta fel házat?” Az avatás szó héberül „láchánoch”. Ezzel rokon szó a héberben „löchánéch” = nevelni. Szabad magyarázat szerint az a ház, amelyben hiányzik a nevelés, gyengíti a nemzet erejét, csökkenti a hazát védők „morálját”. Ezért az ilyen házból származók felmentetnek a harctól, ahol a lelki erő nem kevésbé fontos, mint a fizikai. A harc alól való felmentéseket a „sotrim”, a törvény végrehajtó hirdették ki. (Ma soter = rendőr) A nagy Tóramagyarázó, Rási, leírja a „sofet” és a „sotér” szerepeit. A bírák a nép nevelői. Önmaguk példamutatásával kell nevelniük a népet. Ezért kellett nekik „igaz embereknek, nem haszonlesőknek, bölcseknek és ismerteknek” lenniük. De vajon elég -e a példamutatás a nevelés sikeréhez? A nép sok jó példát láthatott maga előtt, mint Mózes, majd Sámuel, Nechemja, stb. és mégis sokszor rossz útra tért. A legjobb apának is lehetnek rossz gyermekei, a legjobb tanítónak is nem jó úton járó tanítványai. Ezért mondja hetiszakaszunk „bírákat és törvény végrehajtókat végy magadnak”. Nincs nevelés bizonyos erőszak nélkül, a legjobb példát is kíséri a kényszer. Minél kisebb a kényszer, annál jobb a nevelés, de a „sofet”, a bíró, a nevelő rászorul a „soterre” is. Így volt a régi világban, és így van ez ma is.

A **most** beköszöntő Elul (אֱלּוּל) hónapban a Ros Hásánát megelőző napok legfontosabb szimbóluma a sófár, mely a legrégebb hangszereink egyike. Hagyományaink szerint az újévet megelőző hónapban, minden reggel (szombat kivételével) sófárt fújunk, így is készülünk az félelmetes napokra, Ros Hásánára és a Jom Kipurra. A sófár (שׁוּפָר) eredetileg a kos szarvából készült. Maga a sófár szó is a vadkos héber nevére mutat. Eredetileg harcászati célt szolgált: „Megfújta a sófárt Efrájim hegyén és Izrael fiai lejöttek a hegyről, ő pedig előttük ment ... kövessetek engem, mert Isten kezeit adta ellenségeitek Moával.” Az Ehud nevű bíróról van szó, aki fellázadt Eglon moabita király ellen. A legismertebb harci elbeszélés a sófár használatáról Jericho elfoglalása volt Józsuá idejében. „Hét kohanita vigyen a Frigyláda előtt hét sófárt, és a hetedik napon ... a kohaniták fújják meg azokat.” A legismertebb kapcsolata a sófárnak Ros Hásánával ismeretes. A Tóra két helyen is említi a nap elnevezését, mint „TÖRUÁH”, azaz hangszerrel kísért ujjongást. A ma ismert sófárfúvásnál háromféle hangot hallat ez a hangszer. Egy hosszú hang, azaz TÖKIÁH (תְּקִיעָה), rövid „töredék”-hangok, azaz „SÖVORIM” (שְׁבוּרִים), vagy három rövid „ujjongó” hang, azaz TÖRUÁH (תְּרוּעָה). Legelfogadottabb magyarázata szerint a sófárfúvás Ros Hásánakor emlékeztet minket Ábrahámra, aki fia, Izsák helyett kost áldozott az őt próbára tevő Istennek. E magyarázaton kívül a sófár hangja megtérésre int, az „ébredjetek, ti alvók” jegyében.

Ki ítélhet felettünk? Eredeti kommentár: Danielle Upbin A jogalkalmazás, az igazságszolgáltatás rendszerének kidolgozása a bírásról elnevezett, aktuális hetiszakasz egyik központi témája. Bevett eljárásnak számít bevonni az értelmezésbe azt is, hogy az év melyik szakaszában hangzik el a zsinagógákban egy-egy tórai olvasmány. Ez a hetiszakasz pedig az önvizsgálat, az önmagunk ellen lefolytatott eljárások idejének kezdetére, Elul hónap elejére esik. Ez az egybeesés összekötheti a formális jogrend fontos eleme, a bíraskodás rendszerének gondolati kiépítését a lelkiismeret vizsgálatával, amikor nem egy olyan hatóság intézkedik felettünk, amelynek alá vagyunk vetve, hanem mi magunk hozunk erkölcsi ítéletet önmagunk felett. Ha hiszünk abban, hogy a büntetés célja legalább részben a bűnelkövetők jobbá tétele, újabb analógiát lelhetünk fel a két eljárás között. Ha megpróbáljuk még tovább vinni az analógiát, akkor beleütközünk a kérdésbe, hogy ki jogosult eljárni lelkiismereti ügyeinkben, ki illetékes, kinek van joghatósága, ki ítélhet felettünk, ezt tárgyalja a nehéz jogesetekre vonatkozóan a hetiszakasz újrarendezett részlete is. A formális igazságszolgáltatási folyamatban nem szorul indoklásra, hogy a nyilvánvaló elfogultság kizáró tényező. Nem ítélkezhetünk azok felett, akiknek le vagyunk kötelezve, akikhez erős, tisztánlátásunkat megzavaró érzelmek fűznek. És, ami azt illeti, a legtöbbünket igen gyengéd érzelmek fűznek önmagunkhoz és hajlamosak vagyunk miattuk kissé megbocsátóbbak lenni magunkkal, ezt a törekvésünket is jelöli a szociálpszichológia terminusa, a kognitív disszonancia redukció. Az önutálat nem cáfolja ezt, egyrészt, mert másfajta elfogultság, másrészt azért mert az önutálat kétségbeesése éppen abból az igényből fakad, hogy szeretnénk szeretni magunkat. Akkor hogyan lehetünk saját lelkiismeretünk bíráivá? Fel kell ismernünk, Danielle Upbin rabbi megoldási javaslata szerint, hogy az önszeretetünket akkor szolgáljuk a legjobban, ha tárgyilagosság vagyunk önmagunkkal. Hogy elemi érdekünk, hogy ne hazudjunk önmagunknak. Az ember roppant figyelemreméltó találékonysággal képes becsapni önmagát, de annak, akinek van némi önismerete, minimális lelkiismerete, hosszú távon nem sikerülhet fenntartania ezt az önbecsapást. A hazugság mindig nyugtalanító marad. „Nem lesz igazán jó, igazán nyugodt az álmunk”. Végso soron elkerülhetetlen és egyedül az vezet el a teljes lelki békéhez, ha pártatlan és szigorú bírókként járunk el önmagunkkal szemben. Ráadásul abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy minden dolgunknak mi vagyunk a legközvetlenebb szemtanúi, bíróként könnyen megítélhetjük tehát minden önmagunkkal szembeni tanúságunk szavahihetőségét. A legjobban informált és egyúttal a legmegbízhatóbb tanúk vagyunk az önmagunk elleni perben. És van felettünk egy ténylegesen Legfelsőbb Bíróság, az Ő kegyelme pedig, ahogy a 136. zsoltár mondja, végtelen. Minél szigorúbban ítélünk mi önmagunk felett, annál enyhébb lehet ennek a Legfelsőbb Bíróságnak a verdiktje. A megtérés kivételes esetében éppen az önös érdek motiválhatja az önmagunkkal szembeni kíméletlen tárgyilagosságot, hűvös és pontos mérlegelést. Szinte minden megbocsátható, de semmit nem lehet tartósan a szőnyeg alá söpörni.

Dobos Károly Dániel, hebraista, arabista, az OR-ZSE és a PPKE docense Hetiszakaszunkban talán a világ legelső Legfelsőbb Bíróságának felállításáról olvashatunk. A Tóra által (bölc „lazasággal”) körülírt „szervezet” tagjai látszólag korlátlan hatalommal bírtak a Törvény értelmezésében, és kétféle csoportból verbuválódtak: a levita papok és bírák közül. Talán nem tévedünk sokat, ha a papokban az intézményesült hatalom hivatalos képviselőit ismerjük fel. De vajon kiket takarhat a „bíra” megnevezés? Az eredeti kifejezés – mely egyben a hetiszakasz névadója is – a Softim (Bírák) könyvének alakjait idézi emlékezetünkbe. Gideon, Jiftách, Sámson és a társaik karizmatikus vezetők voltak a királyság megjelenése előtt. Tekintélyüket személyes rátermettségükkel vívták ki, hatalmuk soha nem intézményesült, és nem szállt tovább utódaikra. Ugyanezzel a névvel jelöli a Tánách a bibliai idők azon névtelen bölcseit is, akik – a közösség által fel- és elismert életbölcseiségük okán – a „városok kapuiban” bírói tevékenységet láthattak el: a törvény általános rendelkezéseit az élet folyamatosan változó körülményeihez igazították. Szövegünk tehát, ha burkoltan is, a hatalom kétféle formájára irányítja figyelmünket. Minden közösség – legyen az vallási, nemzeti vagy egyéb – ismeri és küszködik a formális és informális hatalom között feszülő ellentéttel. Nem kivétel ez alól a zsidóság sem. Tanulságos történelmi példa Rámbám és a bagdadi gáon (a babiloni zsidó főiskolák vezetőinek hivatalos címe), Sámuel ben Ali szembenállása. A „Zsinagóga sasmadara” gyorsan kiismerte az addigra már régen örökletessé vált, de még nagyhatalmú gáoni intézmény visszasságait, hatalommal való visszaélésük formáit, és támadást indított a fennálló struktúra ellen. E küzdelemben legfontosabb fegyvere nagy műve, a Misne Tóra volt, a háláchá közérthető foglalatja, mely számos ponton szakított a korabeli jogértelmezés bevett formáival, s ezzel egyszersmind a gáonok által fenntartott struktúra legitimitását is támadta. Maimonidész úgy gondolta, hogyha közérthetővé teszi a háláchá teljes rendszerét, kihúzza a talajt a gáoni akadémiák zárt világának lába alól. Sámuel szintén jó érzéssel ismerte fel, hogy a Rámbám – aki még az egyiptomi zsidóság vezetőjének címét sem birtokolta, de neve Provencetól Bagdadig mindenütt ismert volt – tekintélye mekkora veszélyt jelent az általa megtestesített intézményrendszerre, és ellentámadást indított. A konfliktust végül maga a történelem oldotta meg: Sámuel ben Ali nevét kétkem, hogy sokan ismernék ma, s kevéssel halála után a gáoni intézmény is végleg eltűnt a történelem süllyesztőjében, ugyanakkor a Misne Tóra sem váltotta be mindenben szerzője hozzá fűzött reményeit, nem vált a háláchá meghatározásának kizárólagos forrásává. E ponton a tórai szakasz üzenete és a történelmi példa tanulsága összesség: életképes közösség csak a kontinuitást biztosító intézményrendszer formális és a minden újra nyitott, teremtő géniusz informális hatalmának törekény egyensúlyából születik és teremődik újja generációról generációra.

Vető Ágnes, hebraista és orthodox rabbihallgató A Softim hetiszakasza kapcsán Rási, a 12. századi askenázi Biblia- és Talmudkommentátor, illetve jogtudós a bírói hatalom abszolút tiszteletét hangsúlyozza: „hallgatnod kell rá (a bíróra), még ha nem is olyan (kiváló professzionálisan), mint a többi, őt megelőző bíró...még akkor is, ha a „jobb”-ról azt mondja, hogy „bal”, és a „bal”-ról, hogy „jobb”. Ez az értelmezés főként azért meglepő, mert a bírói ítélet feltétel nélküli elfogadását írja elő. A Spanyolországban íródott Szefer Háchinuch 414:3 szerint a hetiszakasza említett bírói tisztség kivételes embert kívánt. A bíró tanult, bátor és egyben jó ember kellett, hogy legyen, aki képes volt a saját rossz hajlamainak ellenállni, és ki mert állni az elnyomottak védelmében. Tehát míg a Szefer Háchinuch a bíró kíváncsi tulajdonságaira koncentrál, addig Rási arra fókuszál, hogy miként kell viszonyulni egy ilyen kivételes tulajdonságokkal rendelkező ember döntéseire. A Softim hetiszakasza rohasztása és jom kipur előtt olvassuk, így a kommentároknak lehet egy rejtett olvasata is, mely szerint az ideális földi bíró tudása, ereje és jósága révén mintegy földi megvalósulása az „égi bírónak” akihez akkor viszonyulunk a legbölcsebben, ha igazságos hatalmát feltétlenül elfogadjuk. Több haszid magyarázó (Szfát emet: Softim 1, Me hasilóach: Softim, 7) érvel amellett, hogy a hetiszakasza említett „bíró” szimbolikusan, a megtérés hónapja által megkívánt magunkba fordulás és jobbulás megvalósítását elősegítő mentális gyakorlatként értelmezendő. Szerintük Elul hónapban mindannyian kipróbálhatunk egy könnyen elvégezhető mentális gyakorlatot: aktivizáljuk „belső bírónkat”, akik úgy állnak őrt testünk kapuinál — tehát szemünkönél, fülünkönél, orrunkonél és szájunkonél —, mint ahogy a hetiszakasza említett bírók álltak az izraelita városok kapuinál. Kiszűrjük a belső békénket megzavaró impulzusokat, ingereket és információkat. Nem engedjük, hogy ezek olyan gondolatokhoz, érzésekhez, cselekedetekhez vezessenek bennünket, amelyekkel mi zavarnánk mások békéjét. A feladat egyszerű: ha például tudjuk, hogy egy kép vagy téma csak negatív gondolatokat generál bennünk, akkor kerüljük el, és ezzel megakadályozzuk, hogy romboló érzelmeknek adjuk át magunkat. Ez fordítva is igaz: ha tudjuk, hogy milyen hangok, színek, illatok és témák vannak ránk pozitív hatással, akkor keressük őket, töltődünk fel velük. Mások is fel fognak töltődni.

HÍREK A VILÁGBÓL

Németország nem tervezi a palesztin állam elismerését. https://bzsh.hu/2025/08/27/nemetorszag-nem-tervezi-a-palesztin-allam-elismereset/
Románia: Rengetegen hősként tisztelik a háborús bűnös Antonescu marsallt. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/kozelet/romania-rengetegen-hoskent-tisztelik-a-haborus-bunos-antonescu-marsallt
A Netanjahuhoz régóta köthető bizalmas szerint Izraelnek „valódi változásra” van szüksége, és a következő választáson az „egység és biztonság” jelszavával kampányol majd. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/a-moszad-volt-vezetoje-yossi-cohen-kijelentette-hogy-o-kell-legyen-izrael-kovetkezo-miniszterelnok
Ássuk ki! Emlékséta a Mátyás kori Nagyzsinaogó feltárásáért. https://kibic.hu/2025/08/27/assuk-ki-emlekseta-a-matyas-kori-nagyzsinaogó-feltarasaert/
Vita Netanjahu és Zamir között és izraeli akció Szíriában. https://ujkelet.live/2025/08/28/vita-netanjahu-es-zamir-kozott-es-izraeli-akcio-sziriban/
Gáza városának teljes lerombolása akár egy évig is eltarthat. https://izraelinfo.com/2025/08/24/gaza-varosanak-teljes-lerombolasa-akar-egy-evig-is-eltarthat/
Nemes Jeles László (Oscar díj): párizsi és londoni zsidó barátaim ilyen méretű antiszemitizmust még nem tapasztaltak a saját életükben! https://fuhu.hu/nemes-jeles-laszlo-oscar-dij-parizsi-es-londoni-zsido-barataim-ilyen-meretu-antiszemitizmust-meg-nem-tapasztaltak-a-sajat-eletukben/
A Palesztin Hatóság még a hét elején ítélte el közleményben, hogy zsidó aktivisták a Templom-hegyen megfűjták a sófárt, azaz kosszarvat a zsidó naptár elul hónapjának kezdete alkalmából. Szerintük a zsidók vallási rítusa „veszélyes politikai eszköz”, ami Izrael szuverenitását hivatott kifejezni. https://www.hetek.hu/cikkek/online/a-sofar-az-egyik-legveszelyesebb-eszkoze-a-megszallasnak-kozolte-a
30 év után visszavezetik a hadkötelezettséget ebben az országban. https://168.hu/kulfold/jordania-sorkatonasag-hadkotelezettseg-fiatalok-feszultseg-289859
“Mi, magyar zsidó emberek”. https://www.kolisrael.hu/mi-magyar-zsido-emberek/
Izrael: Gázaváros kiürítése elkerülhetetlen. https://hvg.hu/vilag/20250827_izrael-gazavaros-kiurites
Ha náciörökös vagy, inkább ne oszd meg az SS-es apád által elrabolt barokk festményt (aztán ne tüntesd el még egyszer). https://444.hu/2025/08/28/ha-naciorokos-vagy-inkabb-ne-oszd-meg-az-ss-es-apad-altal-elrabolt-barokk-festmenyt-aztan-ne-tuntessd-el-meg-egyszer
A független Palesztina elismerésére szólított fel Horvátország elnöke. https://nepszava.hu/3292297_horvatorszag-zoran-milanovic-andrej-plenkovic-palesztina-elismeres
Lednitzky András a közösség lelke volt, az egész magyar zsidóság gyászolja. https://www.delmagyar.hu/helyi-kozelet/2025/08/lednitzky-andras-szegedi-zsido-hitkozsseg-mazsihisz

Ha a Hezbollah lefegyverzi magát, Izrael kivonul Dél-Libanonból. https://bzsh.hu/2025/08/26/ha-a-hezbollah-lefegyverzi-magat-izrael-kivonul-del-libanonbol/
Elul hónap köszöntése – hódos tov! https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/zsido-vilag/elul-honap-koszontese-hodes-tov
Nem tudtak közös álláspontra jutni szerdán Belgium vezető miniszterei az ország Izraellel és a palesztinok lakta Gázai övezettel kapcsolatos politikájáról – erősítette meg Vincent Van Peteghem költségvetési miniszter a kormányülést követően. Az ügy ezért hétfőn ismét a kabinet napirendjére kerül. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/belgium-kormanyvalsag-fenyeget-mert-a-koalicios-partok-nem-tudnak-egyeteresre-jutni-izraelrol
A könyv népe lesz a főszerepben az idei kortárs zsidó kulturális és művészeti fesztiválon a Csányi utcában. https://kibic.hu/2025/08/25/a-konyv-nepe-lesz-a-foszerepben-az-idei-kortars-zsido-kulturalis-es-muveszeti-fesztivalon-a-csanyi-utcaban/
A fókuszban Gáza, a szíriai akció tárgya és dezertőrök letartóztatása. https://ujkelet.live/2025/08/28/a-fokuszbzan-gaza-a-sziriai-akcio-targya-es-dezertorok-letartoztatasa/
A hatalmas hazugság, amely a következő választásokat fenyegeti. https://izraelinfo.com/2025/08/24/a-hatalmas-hazugsag-amely-a-kovetkezo-valasztasokat-fenyegeti/
Szigetről Újpestre – beszélgetés Szerdóczi Ervin rabbival múltrol, jelenről, családról, közösségről. https://www.kolisrael.hu/szigetrol-ujpestre-beszelgetes-szerdoczi-ervin-rabbival-multrol-jelenrol-csaladrol-kozossegről/
Nem írta alá az Egyesült Államok azt az állásfoglalást, amely mesterségesen előidézett válságnak nevezi a gázai éhínséget. https://24.hu/kulfold/2025/08/28/egyesult-allamok-gaza-allasfoglalas-mesterseges-valsag-ehezes/
Az izraeli hadsereg kiadta a figyelmeztetést, hogy Gázaváros evakuálása elkerülhetetlen. https://nepszava.hu/3292335_izrael-hadsereg-gaza-evakualas-legicsapasok
300 magyar zsidó értelmiségi indított petíciót „a palesztinok és a zsidók közös emberiségéért”. https://24.hu/belfold/2025/08/25/izrael-gaza-haboru-steiner-kristof-mate-gabor-fliegauf-bence-peticio/
Izrael a gázai éhínséget megállapító nemzetközi jelentés visszavonását követeli. https://bzsh.hu/2025/08/28/izrael-a-gazai-ehinseget-megallapito-nemzetkozi-jelentes-visszavonast-koveteli/
Elul hónapja: a megtérés és kegyelem ideje. https://mazsihisz.hu/a-zsidosagrol/judaizmus/elul-honapja-a-megteres-es-kegyelem-ideje
Az izraeli Jiszráel Bejtenu párt elnöke, Avigdor Liberman levelet küldött több politikai vezetőnek – köztük Naftali Bennett volt miniszterelnöknek és ellenzéki vezetőknek –, amelyekben arra szólítja fel őket, hogy „tanúsítsanak nemzeti felelősséget, és működjenek együtt” egy „egységes vezetés” kialakítása érdekében. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/liberman-talalkozott-bennettel-a-kovetkezo-kormany-megtervezeset-probaljak-elokesziteni
Mazsihisz a Mi Hazánk-nak: Senki nem vonhatja kétségbe egy rabbink magyarságát. https://kibic.hu/2025/08/25/mazsihisz-a-mi-hazanknak-senki-nem-vonhatja-ketsegbe-egy-rabbink-magyarsagat/
Izraeli támadások Jemenben, állítólag likvidálási célból. https://ujkelet.live/2025/08/28/izraeli-tamadasok-jemenben-allitolag-likvidalasi-celbol/
Elhunyt Rami Heuberger színész és rendező, a magyar nézőknek is ismerős kultikus alak. https://izraelinfo.com/2025/08/28/elhunyt-rami-heuberger-szinesz-es-rendezo-a-magyar-nezoknek-is-ismeros-kultikus-alak/
Majd ha győztünk, vitatkozhatunk. https://www.kolisrael.hu/majd-ha-gyoztunk-vitatkozhatunk/
„A testvérem élete a következő napokon múlik” – interjú egy Hamász-túsz testvérével. https://www.atv.hu/kulfold/20250823/hamasz-tuszok-tuzszunet-izrael/
A szent helyek egyre inkább politikaalakító tényezőkké válnak. https://www.hetek.hu/cikkek/hit-es-ertekek/2025augusztus/harc-a-szentsegert-baljos-zsido-muszlim-vallasi
Az ámokfutó megölt két gyereket és megsebesített tizennégyet egy katolikus iskola évnyitó ünnepségén. https://www.szombat.org/politika/mocskos-cionista-zsidokat-akart-olni-aztan-megis-katolikus-gyerekekre-tamadt-egy-amokfuto-minnesotaban
Benjamin Netanjahut nem érdekli a nép akarata. https://nepszava.hu/3292198_benjamin-netanjahut-nem-erdekli-a-nep-akarata